

Biografii controversate ...

*Eugen-Dorin SPĂȚARU**

Schimbarea de regim politic din România după terminarea celui de-al doilea război mondial, a adus schimbări majore și în sistemul militar național.

Astfel, a început înlocuirea treptată a cadrelor din vechea armată cu elemente loiale regimului de democrație populară. Multe cadre militare au ieșit din armată și au fost trecute în rezervă după o perioadă în care s-au aflat în "cadrul disponibil", impus din cauza reducerii efectivelor după război, și unde un număr așa de mare de ofițeri și subofițeri nu se mai regăseau în noile state de organizare de pace.

Pe de-o parte lucrul acesta poate fi înțeles și prin prisma faptului că noul regim dorea să aibă oamenii pe care să se poată baza. Pe de altă parte, dintre cei înlocuiți, unii nu prezentau suficiente garanții pentru noul regim, alții se aflau în preajma vârstei pentru pensionare, iar alții nu mai puteau face noilor provocări, și îi am în vedere pe aviatorii care urmau să zboare pe avioanele cu reacție ce vor intra în dotarea armatei în primii ani ai deceniului șase. Înlocuirea s-a făcut treptat, unii din ofițerii formați în vechiul regim fiind păstrați în continuare, în diferite funcții de comandă, stat major sau în învățământul militar. Experiența profesională a acestora era strict necesară în formarea noii armate populare

Un alt aspect de luat în seamă a fost introducerea în armată a aparatului politic, încadrat inițial cu militari din Diviziile de voluntari "Tudor Vladimirescu" și "Horea, Cloșca și Crișan", apoi cu activiști proveniți din câmpul muncii, cu elemente selecționate din rândul muncitorimii și țărănimii, oameni fără multă cultură generală și chiar militară, iar mai apoi cu cadre care au urmat școlile militare politice nou create după 1949.

Astfel, au fost chemați în cadrele active ale armatei, oameni dintre cele mai eterogene categorii, mulți dintre ei cu probleme judiciare din cele mai diverse, oameni care au cochetat cu mișcarea muncitorească și chiar comunistă, oameni care au activat în diferite medii, și care au găsit în noua armată populară o punte de lansare în viața socială.

E adevărat că au fost și oameni simpli, curați moral, și care au pus buna credință, umărul și inteligența pentru organizarea, înzestrarea și

* Inspectoratul de Jandarmi Județean Arad.

dezvoltarea sistemului militar românesc în perioada următoare. Oameni care au făcut cinste organismului militar.

În cele ce urmează, voi prezenta scurte schițe biografice a patru din cei mulți care, în acea perioadă au activat în cadrele armate, oameni cu un trecut controversat și cu multe pete negre, dar care au reușit să acceadă la cele mai înalte grade și funcții în noua armată:

- generalul de armată Emil Bodnăraș, ofițer de artilerie, dezertor în U.R.S.S. în anul 1932, a asigurat paza și predarea către ruși a Mareșalului Ion Antonescu, ajuns ministrul Forțelor Armate;

- generalul-locotenent Sergiu Nicolau, membru în partidele comuniste din trei țări, comunist ilegalist și bănuț agent sovietic, ajuns șeful Serviciului Special de Informații și ulterior șeful Direcției Informații din M.St.M.;

- generalul-locotenent Ioan Șerb, ajuns în circa zece ani unul dintre cei mai tineri generali ai armatei române, și-a încheiat cariera militară acuzat de trădare și arestat, și

- generalul-maior de aviație Nicolae Fulga, absolvent a numai patru clase primare, muncitor, descoperit cu probleme de natură penală, ajuns comandant al Aviației Militare, iar ulterior degradat și arestat.

Studierea biografiilor acestor patru personaje vă poate oferi o imagine de ansamblu asupra modului în care s-a format noul sistem militar românesc. Astfel de aspecte se regăsesc în multe alte biografii și destine ale unor oameni care în acei ani au activat în rândul noii armatei populare.

General de armată Emil Bodnăraș

S-a născut la 11 februarie 1904 în localitatea Iaslovăț, jud. Suceava¹, părinții săi fiind Ion, de profesie funcționar, și Elisabeta. După ce a absolvit cursurile Liceului "Dragoș Vodă" din Câmpulung-Moldovenesc, în anul 1924, s-a înscris la Facultatea de Drept a Universității din Iași, pe care a abandonat-o după un an. Atras de cariera armelor, s-a înscris la Școala de Ofițeri Activi de Artilerie din Timișoara pe care a urmat-o în perioada 1925-1927. În baza Î.D.R. nr. 2168 din 28 iunie 1927 a fost avansat la gradul de sublocotenent pe data de 1 iulie 1927, școala absolvind-o cu rezultate foarte bune, fiind clasificat al patrulea din 74 absolvenți, și repartizat în funcția de comandant de secție la Regimentul 12 Artilerie dislocat la Sadagura, în Bucovina². Cunoștea foarte bine, din familie, limbile rusă, ucraineană și germană.

A urmat cursurile Școlii Speciale de Artilerie din Timișoara în perioada 1928-1930, pe care a absolvit-o în calitate de șef de promoție,

făcând și de această dată dovada unor calități militare și intelectuale deosebite. La 10 mai 1931 i s-a acordat gradul de locotenent și a fost numit comandant de secție artilerie, iar ulterior, ofițer cu mobilizarea al regimentului. Era considerat un ofițer cu foarte frumoase perspective în cariera militară.

La 15 februarie 1932, părăsește în mod fraudulos țara pe la Hotin, în condiții pe nedeplin elucidate, luând cu el numeroase documente privitoare la încadrarea și mobilizarea regimentului, fiind declarat dezertor. Sunt vehiculate mai multe ipoteze: racolarea de către serviciile de informații sovietice prin intermediul unei agente, nemulțumiri legate de acordarea unor calificative nefavorabile din partea șefilor ierarhici și chiar trimiterea în U.R.S.S. cu misiuni informative³. Și această ultimă ipoteză merită a fi luată în considerare, chiar prin crearea unei legende a ofițerului nedreptățit de șeful ierarhic, de furtul unor documente care priveau o unitate situată într-o zonă în care spionii sovietici erau extrem de prezenți și care, considerăm, puteau afla mult mai multe alte informații exploatând sursele din zonă, dar și unele evenimente ulterioare privitoare la viața și cariera ofițerului.

Ajunge în U.R.S.S. predându-se autorităților sovietice și punându-se la dispoziția lor. Intră în atenția serviciilor de informații militare sovietice, fiind probabil racolat de către acestea. A urmat studii în Școala de informații a G.R.U. din U.R.S.S.⁴ În această perioadă lucrează în calitate de contabil în Moscova și Astrahan.

Reîntors în România în anul 1935, probabil pentru a îndeplini o misiune informativă, este arestat de autoritățile române. Și aici persistă multe semne de întrebare, Bodnăraș fiind cunoscut de mulți militari, fiind dat și în urmărirea autorităților. Este deferit justiției și condamnat. Astfel, în baza Î.D.R. nr. 2060 din 27 august 1935, *se ridică gradul locotenentului Bodnăraș Emilian și se șterge din controalele armatei pe data de 15 mai 1935 fiind condamnat de Consiliul de Răsboiu al Diviziei 21-a [Infanterie-n.n.] prin sentința nr. 39/935, la 10 ani închisoare, destituire și 1000 lei despăgubiri de cheltuieli către Stat pentru faptele de: dezertare în străinătate în timp de pace, sustragere de acte, ofensa superiorului în afară de serviciu și delict contra apărării Țării*⁵.

A executat cinci ani de închisoare, în penitenciarele Brașov, Doftana și Caransebeș. Ulterior, pedeapsa de 10 ani muncă silnică i-a fost redusă la doi ani și jumătate închisoare, prin Î.D.R. nr. 3351 din 1940. Eliberat din închisoare s-a ocupat de o mică afacere, comerțul cu var, ciment și țiglă, în perioada 12 noiembrie 1942-8 februarie 1944⁶. Cu siguranță, în această perioadă, a fost în atenția organelor Siguranței

Statului. În această perioadă a locuit la unul dintre frații săi, Emanoil (Manole), stabilit în Ploiești.

A făcut parte din "triumviratul" care a condus în ilegalitate Partidul Comunist din România⁷, din aprilie până la 23 aug. 1944, și a primit însărcinarea de a organiza și conduce Formațiunile de luptă patriotice în vara anului 1944⁸. A avut un rol extrem de important în pregătirea actului de la 23 august 1944, ocupându-se ulterior de preluarea și paza Mareșalului Ion Antonescu și a celorlalți demnitari arestați, până la predarea lor autorităților sovietice⁹. După aceste evenimente, între 1944-1945, va îndeplini funcția de șef al secției militare din C.C. al P.C.(d)R.

A urmat o ascensiune fulminantă în aparatul de partid și de stat, după venirea la putere a guvernului democratic al dr. Petru Groza, la 6 martie 1945. Astfel, prin D.R. nr. 745 din 15 martie 1945 a fost numit secretar general la Președinția Consiliului de Miniștri, funcție deținută în perioada 15 martie 1945-29 noiembrie 1946¹⁰ și ulterior, prin D.R. nr. 3506 din 29 noiembrie 1946 a fost numit în funcția de ministru subsecretar de stat Președinția Consiliului de Miniștri, ocupând această funcție în perioada 29 noiembrie 1946-23 decembrie 1947¹¹. Prin Decizia Președintelui Consiliului de Miniștri nr. 14 din 16 martie 1945 a fost numit administrator prin delegație al "Fondului pentru interese superioare de Stat" al Președinției Consiliului de Miniștri¹². În realitate, se ocupa cu supravegherea organelor de informații românești (Serviciul Secret de Informații, Siguranța Statului și Secția a 2-a din M.St.M.).

A fost reintegrat în cadrele active ale armatei pe data de 9 februarie 1946 pe 15 mai 1935, în conformitate cu Î.D.R. nr. 416 din 9 februarie 1946 prin care s-au anulat efectele Î.D.R. nr. 2060 din 27 aug. 1935¹³. A fost avansat la gradul de căpitan pe data de 9 februarie 1946 cu vechimea 31 octombrie 1938¹⁴, și la gradul de maior tot în ziua de 9 februarie 1946 cu vechimea 23 august 1944.¹⁵ Tot în baza aceluiași decret a fost trecut în rezervă la 31 august 1944¹⁶.

În conformitate cu D.R. nr. 2190 din 23 decembrie 1947¹⁷, ulterior prin Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P.R. nr. 2303 din 30 decembrie 1947¹⁸, a fost numit în funcția de ministru secretar de Stat la Departamentul Apărării Naționale, funcție deținută în perioada 23 decembrie 1947-24 martie 1950. După reorganizarea acestui minister, a devenit ministrul Forțelor Armate, funcție îndeplinită în perioada 24 martie 1950-3 octombrie 1955.

Cu siguranță a fost un om extrem de controversat și contestat, dar care a adus schimbări radicale în sistemul militar românesc, în toate

privințele. Odată ajuns în această funcție a început activitatea de transformare, de formare a noii armate populare, de aplicare a unor metode de instruire, organizare și înzestrare după modelul sovietic, după cum reiese și din Ordinul de Zi nr. 1 din 1 ianuarie 1948¹⁹. Un rol important l-a avut în selecționarea și formarea noului corp de cadre militare, dar și de introducerea unui sistem de îmbunătățire a vieții, hranei și echipării militarilor de orice grad, de la binecunoscutul *Ordin nr. 50 din 29 decembrie 1947 cu privire la luarea unor măsuri de îmbunătățire a situației materiale a armatei începând cu 1 ianuarie 1948*²⁰, atât de apreciat în epocă, la asigurarea unor condiții mai bune de cazare a trupelor, dar și de înzestrare și omogenizare a echipamentului și tehnicii de luptă, în special cu cele provenite din import, mai ales din U.R.S.S.

În această perioadă, s-a continuat epurarea vechiului corp de cadre și înlocuirea cu oameni cu o pregătire generală precară de multe ori, dar mai de încredere pentru noul regim.

Din păcate, politizarea excesivă a avut un rol negativ în desfășurarea programului de instrucție. Ca factor benefic, trebuie recunoscut faptul că s-a avut în vedere implicarea în acte culturale și, mai ales, "lichidarea analfabetismului" în rândul militarilor încorporați. De asemenea, din inițiativa sa a fost reînființat învățământul militar liceal, pentru prima dată la Câmpulung Moldovenesc, aproape de meleagurile natale. De altfel, toată viața a fost strâns legate de aceste locuri, implicându-se și în realizarea unor obiective sociale.

Prin Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 2161 din 29 decembrie 1948, a fost chemat în cadrele active ale Forțelor Armate ale R.P.R. cu gradul de maior, la 30 decembrie 1948²¹ și avansat direct la gradul de general-colonel la 30 decembrie 1948²².

Prin Hotărârea C.C. al P.M.R. nr. 1175 din 1 octombrie 1951, generalului-colonel Emil Bodnăraș, i s-a aprobat înaintarea la gradul de General de Armată, pe data de 2 octombrie 1951, *pentru munca depusă în domeniul construcției Forțelor Armate ale Republicii Populare Române*²³.

Ulterior, a deținut funcții importante în aparatul de stat, astfel: ministrul Transporturilor și Telecomunicațiilor între 19 martie 1957-17 aprilie 1959, concomitent fiind numit vicepreședinte (20 august 1954-3 octombrie 1955 și 19 martie 1957-21 august 1965) și prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (3 octombrie 1955-19 martie 1957 și 21 august 1965-9 decembrie 1967). În ultima parte a activității sale a îndeplinit

funcția de vicepreședinte al Consiliului de Stat al R.S.R., în perioada 9 decembrie 1967-24 ianuarie 1976.

Între timp, prin H.C.M. nr. 190 din 22 martie 1961²⁴, a fost trecut în rezervă, cu gradul de general de armată, la 22 martie 1961.

Pe plan politic, a fost ales Deputat în Adunarea Deputaților (19 noiembrie 1946-1948) și în Marea Adunare Națională (1948-1976). A fost ales membru al C.C. al P.C.R. (21 octombrie 1945-24 ianuarie 1976), membru al Biroului Politic al Comitetului Politic Executiv (23 februarie 1948) și membru al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R. (24 iulie 1965) precum și membru în Consiliul Apărării al R.S.R. (7 aprilie 1969-24 ianuarie 1976).

De-a lungul vieții a fost decorat cu numeroase ordine și medalii românești și străine, printre care amintim: Ordinul "Coroana României" în grad de Mare Ofițer²⁵, Medalia Aeronautică de pace, clasele a III-a și a II-a²⁶, Ordinul "Republicii Ungare" (1947), Ordinul cehoslovac "Leul Alb" în grad de Mare Cruce²⁷, Ordinul "Muncii" clasa I (1948), Ordinul "Steaua R.P.R." clasa I (1948 și 1954), Ordinul "Apărarea Patriei" clasa I (Decretul Prezidiului M.A.N. nr. 873 din 20 aug. 1949), Ordinul "Meritul Militar" clasa I (1955), Titlul de "Erou al Muncii Socialiste" și Medalia de Aur "Secera și Ciocanul" (18 febr. 1959), Ordinul "23 August" clasa I (1959), Medalia "40 de ani de la înființarea P.C.R." (1961), Medalia "A XX-a aniversare al Eliberării Patriei" (1964), Medalia "A XX-a aniversare a Zilei Forțelor Armate ale R.P.R." (1964), Ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa I (1966), Medalia "A XXV-a aniversare a Eliberării Patriei" (1969), Medalia "Victoria Socialismului" clasa I (1971) și Titlul de "Erou al R.S.România" (19 aug. 1974).

A fost căsătorit cu Florica Glanstenin, ulterior Munzer, și a avut o fetiță, decedată prematur, în urma unei leucemii.

Emil Bodnăraș a decedat la 24 ianuarie 1976, la București, fiind înmormântat cu onoruri militare, în cimitirul din localitatea natală, alături de părinții săi.

General-locotenent (rz) Sergiu Nicolau

S-a născut la 22 septembrie 1905 în orașul Ismail, din sudul Basarabiei, la naștere a purtat numele Serghei Nikonov (Niconov)²⁸. Tatăl său, Iosif, era învățător²⁹, iar mama era casnică³⁰.

După absolvirea studiile primare și a celor liceale în orașul natal, a plecat în străinătate, ajungând în Belgia. Plecarea sa în străinătate poate fi pusă și pe seama implicării sale în acțiuni informative în slujba

serviciilor sovietice. Aici, pe lângă studiile urmate la Școala Politehnică din Gand în perioada 1923-1928, a intrat în contact cu mișcarea comunistă locală, devenind membru al Partidului Comunist Belgian în 1927.

Intrând în vizoul poliției pentru activitate comunistă, la sfârșitul anului 1928 a fost expulzat de autoritățile belgiene. A ajuns în Franța și s-a angajat ca inginer la o fabrică de vagoane din Marsilia, pentru a nu intra și în vizorul autorităților franceze. În această perioadă, devine și membru al Partidului Comunist Francez din 1929.

În condiții pe nedeplin elucidate, se reîntoarce în țară, în anul 1930, în vederea satisfacerii obligațiilor militare și pentru a nu intra în conflict cu autoritățile. Este încorporat ca soldat t.r. în Regimentul 11 Dorobanți "Siret" din Galați, în vederea satisfacerii stagiului militar. Din luna mai a fost mutat în cadrul Regimentul VI Tecuci nr. 24 Infanterie cu garnizoana la Tecuci. A dat dovadă de bune calități militare, fiind avansat la gradul de sergent t.r. și admis pentru a urma cursurile Școlii de Ofițeri de Rezervă de Infanterie nr. 2 Bacău, în perioada decembrie 1931-noiembrie 1932.

În urma concentrărilor efectuate, conform legislației în vigoare la acea dată, și în baza Î.D.R. nr. 1271 din 4 mai 1934 a fost avansat la gradul de sublocotenent de rezervă pe data de 10 mai 1934 și cu vechimea de la 1 noiembrie 1932³¹, și trecut ca ofițer de rezervă în controalele Regimentului 24 Infanterie cu garnizoana la Tecuci.

Și-a continuat activitatea în cadrul Partidului Comunist din România, iar și pentru a-și câștiga existența a dat lecții particulare de limba franceză și matematică.

A intrat în atenția Siguranței Statului și a fost arestat pentru activitate comunistă în anul 1937. A fost condamnat în anul 1938, executând pedeapsa în închisorile Doftana și Caransebeș, alături de alți membri sau simpatizanți comuniști.

Ulterior, prin Decretul Regal nr. 1154 din 2 aprilie 1940³², se ridică gradul sublocotenentului de rezervă *Niconov Serghei, din Regimentul 24 Infanterie* și se șterge din toate controalele armatei, pe data de 9 septembrie 1938, fiind condamnat definitiv de Tribunalul Militar al Corpului III Armată, prin sentința nr. 157 din 18 aprilie 1938, la muncă silnică pe viață, pentru crimele de trădare, prevăzute și penate de art. 190, pct. II și 191 din codul penal "Carol al II-lea", combinate cu art. 101 din codul penal Carol al II-lea și 482 și 326 din Codul J[ustiției] M[ilitare]. Carol al II-lea.

Se pare că în închisoare l-a cunoscut pe Gheorghe Gheorghiu-Dej, fapt care l-a ajutat după eliberare în ocuparea unor poziții importante. A fost eliberat la 24 august 1944, odată cu ceilalți deținuți politici și, avându-se în vedere recomandările tovarășilor de detenție, dar și experiența în mișcarea comunistă internațională a fost numit șef al Secției a IV-a politică în Comandamentul General al Formațiunilor de Luptă Patriotice în perioada 24 august-16 noiembrie. 1944³³, ulterior responsabil cu activitatea de informații și contrainformații în C.C. al P.C.R., de la 16 noiembrie 1944 până la 1 martie 1945.

Prin Decizia ministerului comunicațiilor nr. 1321 din 1 martie 1945³⁴, Serghei Nikonov, *se angajează în mod temporar, cu începere de la data prezentării la serviciu și până la 31 martie 1945, la Ministerul Comunicațiilor, în funcțiunea de impiegat, asimilat gradului de impiegat cu 3 gradații, grupa A9, tip 32 și retribuit cu o diurnă bruto lunară de 7.800 lei, plus indemnitatea de scumpete și accesoriile aferente.*

Având în vedere Junalul Consiliului de Miniștri nr. 663 din 18 aprilie 1945, prin Decretul Regal nr. 1377 din 25 aprilie 1945³⁵, *inginerul Serghei Nicolau se numește, pe data imediat următoare publicării prezentului decret în Monitorul Oficial, director general al Inspectoratului General de Control din Ministerul Comunicațiilor și Lucrărilor Publice (grupa A 9, tip 13).* Încadrarea în funcție s-a făcut prin Decretul Regal nr. 1378 din 25 aprilie 1945³⁶.

Prin Decizia ministrului afacerilor interne nr. 40.362 din 30 august 1945³⁷, Serghei Nikonov se detașează la Ministerul Afacerilor Interne, ca subdirector al Penitenciarelor și institutelor de prevenție, iar prin Decizia ministerială nr. 40.534 din 31 august 1945³⁸, la 1 septembrie 1945 este numit președinte al Comisiunii de propuneri pentru numiri, înaintări și transferări pentru funcționarii Direcțiunii penitenciarelor și institutelor de prevenție, precum și pentru funcționarii Administrației exploatării muncii penale, până la gradul de șef de serviciu inclusiv.

De asemenea, în baza Deciziei directorului penitenciarelor nr. 44.412 din 20 septembrie 1945³⁹, Sergiu Nikonov a fost numit, începând cu 1 septembrie 1945, membru în Comisiunea de verificare și judecarea micilor gestiuni în bani și materiale publice, de pe lângă Direcțiunea penitenciarelor.

În conformitate cu Decizia nr. 18.186 din 29 mai 1946 a Ministrului secretar de Stat la Departamentul Comunicațiilor și Lucrărilor Publice, ing. Sergheie Nikonov, directorul general al Inspectoratului General de Control, se numește ca reprezentant al acestui departament în

Comitetul de direcție al Administrației Porturilor și Comunicațiilor pe Apă. (P.C.A.)⁴⁰

Pe baza experienței acumulate a fost numit Director general la Președinția Consiliului de Miniștri și director general al Serviciului Special de Informații funcții deținute în perioada 9 ianuarie 1947-30 martie 1951.

În acest timp, la 30 decembrie 1950, a fost chemat în cadrele active ale cu gradul de general-maior⁴¹.

Pentru a-și ridica nivelul de pregătire politică a urmat cursurile Universității Serale de Partid din București, în perioada 1950-1952.

Prin Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 50 din 30 martie 1951, Direcția Generală a Securității Poporului s-a transformat în Direcția Generală a Securității Statului, în cadrul căreia a intrat Serviciul Special de Informații sub denumirea de Direcția A - Informații Externe. În noua reorganizare, generalul-maior Serghei Nicolau, a fost numit în funcția de șef al Direcției "A" - Informații Externe din D.G.S.S., funcție îndeplinită în perioada 30 martie 1951-6 ianuarie 1953.⁴²

Din cauza activității necorespunzătoare pe linia informațiilor externe, dar și a intrării în diferite conflicte cu factorii de conducere ai Securității, în special cu generalul Alexandru Nicolschi, dar avându-se în vedere și pregătirea sa militară, s-a hotărât transferarea generalului-maior Nicolau în cadrul Ministerului Forțelor Armate. Secretariatul C.C. al P.M.R. a aprobat la 6 ianuarie 1953, propunerea Secției Administrativ-Politice a C.C. a P.M.R. de transfer de la M.S.S. la M.F.A.

În acest sens, în vederea numirii lui în funcții superioare de comandă, a fost trimis să urmeze Cursul academic superior (de comandanți și șefi de state majore de M.U.) de pe lângă Academia Militară Generală "I.V. Stalin" din București, în perioada 5 ianuarie-5 iulie 1953⁴³.

După absolvirea acestei forme de învățământ militar, a fost numit în funcția de comandant al Regiunii a 2-a Militară Buzău, în perioada 5 iulie-12 septembrie 1953. Considerăm că a fost o perioadă de acomodare cu sistemul militar, deoarece doar după două luni a fost numit în funcția de comandant al Comandamentului Apărării Antiaeriene a Teritoriului, între 12 septembrie 1953-22 ianuarie 1954⁴⁴. Era o funcție de mare importanță și deosebit de solicitantă în condițiile în care această structură era într-o perioadă de continuă reorganizare și înzestrare, iar evenimentele de încălcare a spațiului aerian al României erau destul de dese.

Nici în această funcție nu a activat mult timp, deoarece în urma Hotărârii Secretariatului C.C. al P.M.R. nr. 190/a din 30 decembrie 1953, prin Ordinul M.F.A. nr. MC 0166 din 22 ianuarie 1954, a fost numit în funcția, de mare însemnătate, de șef al Direcției Informații din M.St.M. și locțiitor al șefului M.St.M., funcție pe care a îndeplinit-o în perioada 22 ianuarie 1954-26 noiembrie 1960.

Între timp, la 23 august 1959, a fost avansat la gradul de general-locotenent⁴⁵. În această funcție și-a adus o contribuție majoră, inclusiv datorită experienței în munca de informații, la reorganizarea informațiilor militare, la selecționarea și pregătirea personalului, la dezvoltarea și extinderea atașaturii militare, la dezvoltarea structurilor de cercetare la trupe, cercetare în dispozitiv prin parașutare și a structurilor de cercetare radio⁴⁶.

Ulterior, în buna tradiție a vremii, a fost tras pe "linie moartă", prin Ordinul M.F.A. nr. MC 01111 din 26 noiembrie 1960, fiind numit în funcția de șef al Direcției Control din M.F.A. În baza H.C.M. nr. 100 din 29 februarie 1964, a fost trecut în rezervă cu drept de pensie militară.

A fost căsătorit cu Nina Nicolau, care a ocupat o perioadă de timp funcția de secretară a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej.

După pensionare, a dus o viață retrasă, decedând la 19 martie 1999 la București.

General-locotenent (r) Ion Șerb

S-a născut la 11 ianuarie 1926 în localitatea Malu cu flori, județul Dâmbovița, fiind fiul lui Iosif și Maria, țărani săraci.

A urmat cursurile școlilor primare în localitatea natală, după care a plecat la București, unde a urmat cursurile Școlii de Arte și Meserii în perioada 1937-1940, calificându-se ca fierar (lăcătuș mecanic), lucrând la Uzinele "Tohan". A intrat în contact mișcarea muncitorească și tineret, a răspuns chemării "forțelor democratice" și s-a înrolat ca voluntar în cadrul Regimentului 3 Infanterie voluntari din cadrul Diviziei 1 Infanterie Voluntari „Tudor Vladimirescu”, în decembrie 1944. După perioada de instrucție intensă, a participat ca pușcaș-mitrador, alături de militarii acestei mari unități, la luptele desfășurate pe teritoriul Ungariei și Cehoslovaciei. În luptele din Cehoslovacia, tânărul militar a fost rănit de două ori. A fost avansat succesiv la gradele de fruntaș, caporal și sergent.

Prin Decizia ministerială nr. 2593 din 11 ianuarie 1946 i s-a acordat gradul de sergent-major de rezervă cu vechimea 1 decembrie

1945⁴⁷, fiind menținut concentrat în cadrul Aparatului de Educație, Cultură și Propagandă al Armatei. Prin Decizia ministerială nr. 220 din 7 mai 1947, pe data de 15 august 1945 a fost reintegrat în cadrele active ale armatei ca făcând parte din Divizia 1 Infanterie voluntari "Tudor Vladimirescu" cu gradul de sergent-major de infanterie⁴⁸, și repartizat pentru executarea serviciului la Regimentul 7 Grăniceri Baia-Mare, în funcția de comandant al Pichetului de grăniceri Bervenii (la nord de Carei). În anul 1947, a revenit pe meleagurile natale, fiind mutat în cadrul Legiunii de Jandarmi Muscel.

A fost selecționat pentru a urma cursurile Școlii de Ofițeri Jandarmi București, în urma concursului desfășurat în perioada 18-24 decembrie 1947, fiind clasat al 16-lea din 86 candidați admiși, proveniți din cadrul unităților de jandarmi, grăniceri și din Divizia 1 Blindată voluntari "Tudor Vladimirescu-Debrețin". Prin Decizia Ministerială nr. 130.353 din 14 ianuarie 1948⁴⁹, a fost admis în condițiile Deciziilor Ministeriale nr. 110.197 din 19 noiembrie 1947, a Deciziei nr. 10.100 din 5 ianuarie 1948 și Deciziei 214 K din 5 ianuarie 1948⁵⁰.

Nu a urmat cursurile decât șase luni, întrucât în urma raportului Inspectoratului General al Jandarmeriei nr. 108.069 din 1948, prin Decizia Ministerială nr. 14 din 17 iulie 1948, elevul sergent-major Ioan Șerb a fost exmatriculat și șters din controalele Școlii de Ofițeri Jandarmi, *ca unul care suferă de crize pitiatice, fiind inapt a deveni ofițer și înapoiat Legiunii de Jandarmi Muscel*⁵¹.

După o perioadă de activitate în cadrul acestei unități, în condițiile epurării vechilor cadre din rândul jandarmeriei și a înlocuirii cu unele cu vederi democratice, loiale noului regim de democrației populare, a fost trimis să urmeze cursurile Școlii de Ofițeri M.A.I. nr. 1 din București, în perioada octombrie 1948-august 1949. Prin Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 866 din 20 august 1949, a fost la gradul de sublocotenent pe data de 23 august 1949⁵², repartizat pentru Direcția Generală Politică a M.A.I., și numit în funcția de locțiitor politic de companie la Centrul de Instrucție nr. 12 Grăniceri Rădăuți⁵³. Nu s-a acomodat cu munca politică și a cerut să fie numit pe linie de comandă. Solicitarea i-a fost aprobată și a fost trimis să urmeze, timp de trei luni, cursul de perfecționare comandanți de batalioane infanterie la Centrul de Instrucție al Armatei din Sf. Gheorghe.

Înzestrat cu reale calități militare, în anul 1950, a fost promovat în funcția de comandant al Batalionului de grăniceri Port Constanța din cadrul Regimentului 13 Grăniceri Constanța, și avansat foarte rapid la gradele de locotenent (30 dec. 1949), locotenent-major (30 dec. 1949) și

căpitan (1950). Totodată, în perioada 1950-1951 a fost trimis să urmeze cursul special de limba rusă, în vederea trimerii la studii militare superioare în U.R.S.S.

A primit aprobarea Secretariatului General al C.C. al P.M.R. la 17 octombrie 1950⁵⁴ și a urmat cursurile Academiei Militare Superioare a M.St.M. „K.E. Vorosilov” din Moscova în perioada 1951-1953, absolvită ca șef de promoție, cu „Medalia de Aur”⁵⁵. Pe timpul studiilor a fost avansat foarte rapid la gradele de maior (1951) și locotenent-colonel (1952). Astfel, calea spre afirmare în carieră și perspectiva numirii în funcții importante îi erau deschise.

După revenirea în țară a fost numit, succesiv, locțiitor pentru instrucție al comandantului Trupelor de Pază și Operative în perioada decembrie 1953-8 octombrie 1954, iar ulterior a fost numit șeful Direcției Trupelor de Grăniceri în perioada 8 octombrie 1954-17 august 1955⁵⁶. S-a confruntat cu probleme complexe, în condițiile în care trecerile frauduloase ale frontierei de stat erau tot mai frecvente, situații cărora le-a făcut față în mod corespunzător.

A fost avansat foarte rapid la gradul de colonel la 23 august 1954, iar prin Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 366 din 30 iulie 1955 a fost avansat la gradul de general-maior⁵⁷, fiind astfel, la 29 de ani, unul dintre cei mai tineri generali din istoria armatei române⁵⁸.

Prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1667 din 5 august 1955, a fost promovat concomitent și în funcția de locțiitor al Ministrului Afacerilor Interne⁵⁹. Ulterior, prin Ordinul M.A.I. nr. 558 din 17 august 1955 a fost numit locțiitor al M.A.I. și șef al Direcției Generale a Trupelor M.A.I., funcție îndeplinită în perioada 17 august 1955-30 ianuarie 1958⁶⁰.

În conformitate cu Ordinul M.A.I. nr. 1443 din 30 ianuarie 1958, Direcția Generală a Trupelor M.A.I. și-a schimbat denumirea în Comandamentul Trupelor de Grăniceri și Securitate, iar generalul-maior Șerb a fost numit în funcția de locțiitor al M.A.I. și comandant al Comandamentului Trupelor de Grăniceri și Securitate, funcție deținută în perioada 30 ianuarie 1958-6 aprilie 1960⁶¹.

Odată cu trecerea trupelor de grăniceri de la Ministerul Afacerilor Interne la Ministerul Forțelor Armate⁶², la 6 aprilie 1960, a fost pus la dispoziția M.F.A. în vederea încadrării, dar a rămas în continuare în funcția de comandant al Trupelor de Grăniceri, în perioada 6 aprilie 1960-3 noiembrie 1961⁶³,

Ulterior, a fost numit în funcția de locțiitor al comandantului Armatei a 2-a de la Buzău în perioada 3 noiembrie 1961-10 iunie 1965⁶⁴,

pentru ca, mai apoi, să fie numit comandant al Armatei a 2-a, funcție deținută în perioada 10 iunie 1965-8 iulie 1969. În acest timp, a fost avansat la gradul de general-locotenent la 23 august 1966. În această funcție, va conduce parada militară desfășurată la București la 23 august 1967.

După evenimentele din Cehoslovacia din vara anului 1968, s-au luat măsuri pentru întărirea sistemului de apărare a țării, prin înființarea unor noi comandamente, mari unități și unități. Astfel, a fost înființat Comandamentul Infanteriei și Tancurilor, iar generalul-locotenent Șerb a fost numit în funcția de prim-locțiitor al comandantului acestei structuri, la 8 iulie 1969⁶⁵.

A intrat în atenția organelor Consiliului Securității Statului, fiind acuzat că a remis atașatului militar al Uniunii Sovietice la București, documente privind capacitatea de apărare a țării. În urma implicării în această activitate contra statului român, a fost demis din funcție și trecut în rezervă la 30 septembrie 1971. De asemenea, a fost retrogradat la gradul de soldat, prin Hotărâre judecătorească. Lucrurile în acest caz nu sunt încă pe deplin lămurite.

A fost arestat de U.M. 0651 București⁶⁶ la 5 octombrie 1971, trimis în judecată la 7 martie 1972, condamnat la 6 ani închisoare pentru infracțiunea de "divulgare de secrete de stat", prevăzută de art. 169 din Codul Penal al R.S.R., de către Tribunalul Suprem-Colegiul Militar București în baza H.J. nr. 130 din 1972, și depus în Penitenciarul Aiud la 15 aprilie 1972. A fost grațiat în baza Decretului Consiliului de Stat nr. 522 din 1972 și eliberat la 28 decembrie 1972⁶⁷.

După eliberarea din penitenciar, lucrurile au luat-o pe un alt făgaș, fostul general fiind trimis să lucreze în economia națională, într-o funcție corespunzătoare nivelului pregătirii sale. Astfel a fost chemat la președintele Nicolae Ceaușescu și numit succesiv în funcțiile de: economist la Întreprinderea de creștere a porcilor din Sohatu-Brăila în 1973, șef al Serviciului desfacere din Întreprinderea de Mașini Grele București în 1975, și director al Întreprinderi de Transport și Mașini grele din cadrul Combinatului Minier Rovinari în 1977. Din această poziție a și fost pensionat, în anul 1986, retrăgându-se în localitatea natală.

Se dovedește încă o dată că "ițele" acestui caz sunt destul de încâlcite.

Ca și activitate politică, a fost Deputat de Teleorman în Marea Adunare Națională, ales la 2 mart. 1969. După evenimentele din decembrie 1989 a intrat într-un partid politic și a obținut un mandat de Primar al localității natale, Malu cu flori, deținut în perioada 1996-2000.

A fost decorat cu numeroase ordine și medalii, dintre care amintim: Medalia "Serviciul credincios" clasa a III-a cu spade, prin Î.D.R. nr. 1568 din 9 mai 1946 ⁶⁸, Medalia "Eliberarea de sub jugul fascist" (1954), Ordinul "Apărarea Patriei" clasa a III-a (1964)⁶⁹, Medalia "A XX-a aniversare a Forțelor Armate" (1964)⁷⁰

A fost căsătorit cu Gabriela, a avut doi copii, un băiat, de profesie ofițer de infanterie, și o fată.

A decedat la 5 ianuarie 2004 la Malu cu flori, jud. Dâmbovița, fiind înmormântat în localitatea natală.

General-maior aviație (rz) Nicolae Fulga

S-a născut la 6 decembrie 1913 în localitatea Vladimir, județul Dolj, fiind fiul lui Ioan, acar C.F.R., și Constantina, casnică.

A urmat doar patru clase la școala primară din localitatea natală, în perioada 1922-1926, după care a plecat la oraș pentru învățarea unei meserii. A devenit ucenic Atelierul "Covaci" din Craiova între 1926-1929, apoi s-a angajat ca lucrător electrician un atelier particular la Constanța (apr.-sept. 1929) și ca mecanic de betonieră în București (sept. 1929-sept. 1930), ulterior lucrând ca electrician la mai multe întreprinderi tot din capitală București în perioada 1931-1935. Se poate lesne observa că nu a fost statornic la locurile de muncă avute.

În aprilie 1935 a fost încorporat pentru satisfacerea stagiului militar la Regimentul 4 Grăniceri Deva, fiind avansat succesiv la gradele de caporal și sergent, grad cu care este lăsat la vatră în anul 1937.

A practicat pentru perioade scurte de timp diferite meserii, astfel lucrând ca instalator (nov. 1937-mart. 1938), mecanic la Fabrica de zahăr Ripiceni (apr.-oct. 1938), mecanic încălzire (nov. 1938-mart. 1939), instalator (sept. 1939-ian. 1940), mecanic la Fabrica de esență aromată "Cooperator" București (apr.-dec. 1941), ulterior fiind mobilizat la locul de muncă în calitate de electrician și mecanic la Atelierele A.S.A.M. Pipera, în perioada ianuarie 1942-1945.

În această răstimp, în conformitate cu prevederile serviciului militar din acea perioadă a fost concentrat pentru diferite perioade la Regimentul 4 Grăniceri Ineu (apr.-aug. 1939), ulterior fiind concentrat șofer în Regimentul 23 Artilerie (ian.-iul. 1940), Divizia 27 Infanterie rezervă și în Regimentul 7 Artilerie (iul. 1940-mart. 1941).

După război își face intrarea în mișcarea sindicală, fiind ales șef al Sindicatului "Metalochimic" București în perioada 1945-1946.

În această perioadă urmează cursurile Școlii de Cadre P.C.R. Constanța în perioada octombrie 1945-martie 1946⁷¹, iar după terminarea cursurilor este numit instructor al C.C. al P.C.R. pentru organizațiile de masă, între 1 aprilie 1946-30 noiembrie 1947.

Prin Decizia Consiliului de Miniștri nr. 1597 din 28 noiembrie 1947, este numit în funcția de directorul Direcției bunurilor din Ministerul de Finanțe, începând cu 1 decembrie 1947⁷², cu rang de director administrativ categoria XV, coeficient de funcțiune 4,70. De asemenea, prin Decizia Ministrului Comunicațiilor nr. 1373 din 23 ianuarie 1948 este numit în calitate de reprezentant al Ministerului Finanțelor în Comitetul de direcție al Regiei Autonome de Transporturi cu Autovehicule, începând cu 23 ianuarie 1948⁷³.

Așa cum foarte des s-a procedat în epocă, a fost trimis de către partid pentru a întări munca politică în M.F.A. A fost chemat în cadrele active ale Forțelor Armate ale R.P.R. cu gradul de maior de infanterie la 1 mai 1949, și după un curs scurt de pregătire militară a fost numit în funcția de locțiitor politic al comandantului Comandamentului Apărării Antiaerien a Teritoriului (C.A.A.T.) la 1 iunie 1949.

Ulterior, a fost numit în funcția de locțiitor politic al Comandamentului Forțelor Aeriene Militare între 1 septembrie 1949-1 iulie 1950. La 30 decembrie 1949 a fost avansat la gradul de locotenent-colonel, iar la 17 iunie 1950 a fost avansat la gradul de colonel de aviație.

A urmat un curs de observatori aerieni cu ofițerii politici din Direcția Politică la Centrul de Instrucție al C.F.A.M. pe care l-a absolvit la 1 mai 1950. Probabil a urmat această formă de pregătire pentru a beneficia de drepturile ce decurgeau din statutul de "personal navigant".

A fost promovat în funcția de comandant al Comandamentului Forțelor Aeriene Militare la 1 iulie 1950, iar în baza Hotărârii Secretariatului General al C.C. al P.M.R. nr. 841 din 27 iulie 1951, la 27 iulie 1951 a fost avansat la general-maior de aviație⁷⁴.

În Referatul de cadre făcut de generalul-maior Ioan Rab, șeful Direcției Cadrelor Forțelor Armate se arată că *provine dintr-o familie de muncitori. A lucrat în diferite întreprinderi fără a se stabili la o muncă precisă. are nivel politic și ideologic în formare și depune interes pentru pregătirea sa. Este combativ și energic. Pricepe repede sarcinile care îi revin în calitate de comandant. Exigent față de subalterni, câteodată repezit și prea dur. Supraapreciază calitățile sale, fiind stăpânit de amor propriu. Ajutat face față funcției ce ocupă și este în continuă dezvoltare. Propun a fi avansat la gradul de general-maior*⁷⁵.

A fost o perioadă de mari provocări, de redimensionare și organizare a aviației militare, de încadrare cu cadre tinere, de o dotare cu tehnică de aviație cu reacție modernă. Cu echipa de cadre cu experiență pe care a avut-o alături, se poate spune că generalul Fulga a gestionat problemele în mod acceptabil. Pe timpul când a fost la comanda aviației militare, aceasta a cunoscut cea mai mare dezvoltare din toată perioada existenței sale, înființându-se, într-un termen foarte scurt: șase divizii de aviație (trei de vânătoare, câte una de bombardament, de asalt și tehnică), trei școli militare de aviație, o școală militară tehnică de aviație, numeroase alte unități, subunități și formațiuni de aviație. În acea perioadă, s-a format un mare număr de piloți care au încadrat noile unități de aviație.

În Fișa penalăa generalului, la capitolul studii, este menționat faptul că ar fi urmat "Academia Militară", lucru neconfirmat⁷⁶.

Prin H.C.M. nr. 4240 din 18 decembrie 1953 a fost desărcinat din funcția de comandant al Comandamentului Forțelor Aeriene Militare și pus la dispoziția Direcției Cadre din M.F.A. în perioada 15 decembrie 1953-6 mai 1954.

A fost trecut în rezervă prin H.C.M. nr. 626 din 4 mai 1954 la 6 mai 1954, iar ulterior prin H.C.M. nr. 2911 din 23 decembrie 1955 a fost degradat la gradul de soldat la 23 decembrie 1955.

Verificările de cadre făcute au scos la iveală numeroase probleme în biografia generalul-maior de aviație Nicolae Fulga, care au atras atenția factorilor de conducere politici și militari, fiind pus în discuția forurilor de conducere ale partidului.

În Raportul nr. C 0066748 din 29 aprilie 1954, prim-loțiitorul ministrului Forțelor Armate și șef al M.St.M., general-locotenent Leontin Sălăjan, adresat C.C. al P.M.R. arăta următoarele:

"În perioada 1940-1941, fiind portar la blocul din Strada Popa Petre nr. 42 s-a dedat la acte de provocare și jaf prin aceia că împreună cu legionarii a organizat și a participat la introducerea de manifeste false în paltoanele invitaților adunați la data de 12 ianuarie 1941 la numita Rubinștein Carolina din același bloc, iar de pe urma acestei acțiuni dușmănoase și rasiste, invitații au fost duși la poliție și schingiuiți în bătăi, fiind apoi trimiși în justiție.

A fost căsătorit cu Budai Ana, împreună cu care în timpul rebelinii legionare și-au însușit mai multe lucruri (lingerie, paltoane și stofe), provenite din jaf, pe care după rebeliune, de teamă să nu fie descoperiți, Fulga Nicolae le-a ascuns în cazanul de la calorifer, acestea fiind găsite în anul 1947 cu ocazia curățirii cazanului.

Fulga Nicolae, în autobiografiile pe care le-a dat a ascuns faptele de mai sus cât și faptul că a fost căsătorit cu numite Budai Ana.

Față de activitatea sa dușmănoasă din trecut, apreciem că Fulga Nicolae nu mai este demn de a face parte din Marea Adunare Națională și propunem a se interveni să i se ridice imunitatea de deputat din Marea Adunare Națională”.

Pe plan obștesc a fost ales Deputat de Craiova în Marea Adunare Națională în perioada 30 noiembrie 1952-11 mai 1954⁷⁷. Imunitatea de deputat în Marea Adunare Națională i-a fost ridicată prin Hotărârea C.C. al P.M.R. nr. 260 din 1954⁷⁸.

În urma descoperirii unor probleme de dosar, incompatibile cu calitățile de cadru militar, deputat și membru de partid, a fost arestat de autoritățile vremii, trimis în judecată și condamnat 5 ani închisoare pentru ”uneltire contra ordinii sociale” și la 7 ani închisoare pentru ”agitație publică”. A fost închis, succesiv, în penitenciarele și coloniile de muncă Văcărești, Jilava, Craiova, Gherla, Salcia, Giurgeni și Tg. Jiu, în repetate rânduri (9 august 1954-3 noiembrie 1955, 13 noiembrie 1956-30 noiembrie 1957 și 15 octombrie 1958-25 septembrie 1962)⁷⁹.

Din păcate, informațiile referitoare la viața și activitatea sa după eliberarea din penitenciar nu au putut fi accesate.

CONTROVERSIAL BIOGRAPHIES

The regime change of Romania after the end of the World War II brought significant events for the Army as well.

Very quickly Romania started to cleanse its military of loyal royalist elements and democratic supporters. Many officers were retired after a period of “availability”, which was necessary after the reduction of the Army following the end of the war. Many officers and NCOs were no longer needed for the much smaller post-war Army.

¹ În alte documente figurează cu numele Emilian. De asemenea, există controverse și în privința datei și locului nașterii, în unele documente apare ca fiind născut la 10 februarie 1904 la Calomeea în Galiția austriacă sau la 10 februarie 1904 la Câmpulung Moldovenesc. Referitor la originea părinților, în unele documente apare că tatăl său (14 aug. 1871-31 mart. 1924) era rutean și mama sa (2 mart. 1879-22 iun. 1958) era de origine germană, născută Müller. Despre familia și adolescența generalului, a se vedea, Vasile Sfărghiu, Otilia Sfărghiu, Doru Gușu, **Emil Bodnăraș și Câmpulungul Moldovesc**, Editura AXA, Botoșani, 2008.

² Sadagura era o comună urbană nereședință din județul Cernăuți.

³ Vezi pe larg și, Col. dr. Adrian Stroe, col. (r) Marin Ghinoiu, *Din elita artileriei*, Editura C.T.E.A., București, 2012, pp. 40-43.

⁴ Documentele nu oferă informații certe, în acest sens, despre instituția, specializarea și perioada în care s-a pregătit.

⁵ Monitorul Oastei nr. 18 din 20 septembrie 1935

⁶ În conformitate cu Decizia Ministerială nr. 738 din 11 octombrie 1940 și Ordinul General nr. 4 din 1940, sergentul t.r. (rz) Emanoil (Manole) I. Bodnăraș, a fost avansat sergent-major de rezervă pe data de 1 oct. 1940 cu vechimea 27 aug. 1940, fiind repartizat la Regiunea 1 Aeriană (Monitorul Oficial nr. 241 din 15 octombrie 1940). Inspector al Inspectoratului Regional de Poliție Suceava și al Inspectoratului Regional de Poliție Moldova de Nord (Decizia ministerială nr. 19697 din 30 august 1945). A mai avut un frate, Aurel Bodnăraș.

⁷ Alături de Constantin Pîrvulescu și Iosif Rangheț.

⁸ Vezi și Comandor dr. Marian Moșneagu, *Emil Bodnăraș și armata de tip nou*, în Revista Document, nr. 4(62) din 2013, pp. 48-62.

⁹ Membru de partid din 1940, a purtat numele conspirativ de "Inginer Ceaușu".

¹⁰ Monitorul Oficial nr. 62 din 16 martie 1945.

¹¹ Monitorul Oficial nr. 278 din 30 noiembrie 1946.

¹² Monitorul Oficial nr. 67 din 22 martie 1945

¹³ Monitorul Oficial nr. 39 din 15 februarie 1946.

¹⁴ Ibidem

¹⁵ Ibidem

¹⁶ Ibidem

¹⁷ Monitorul Oficial nr. 298 din 24 decembrie 1947.

¹⁸ Monitorul Oficial nr. 300 bis din 30 decembrie 1947.

¹⁹ Monitorul Oficial nr. 1 din 1 ianuarie 1948.

²⁰ Prevederi asemănătoare cu privire la echiparea și norma de hrană a cadrelor militare se regăsesc și astăzi în sistemul actual de apărare, ordine publică și siguranță națională.

²¹ Monitorul Oficial nr. 304 din 31 decembrie 1948.

²² Ibidem

²³ A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Secția Administrativ-Politică, Dosare Cadre, 1951, Dosar nr. 15, f. 59.

²⁴ A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Secția Cancelarie, Dosar nr. 82 din 1961, f. 1-2.

²⁵ D.R. nr. 905 din 21 martie 1945 publicat în Monitorul Oficial nr. 76 din 30 martie 1946.

²⁶ D.R. nr. 1287 din 5 aprilie 1946 publicat în Monitorul Oficial nr. 91 din 16 aprilie 1946

²⁷ Dispozițiunea Ministerului Afacerilor Străine-Cancelaria Ordinilor Anexa nr. 79.622 Apostila pe Raportul 61.4882/2 C.O. din 12 septembrie 1947, publicată în Monitorul Oficial nr. 300 din 30 decembrie 1947.

²⁸ Decretul Regal de acordare a gradului de sublocotenent de rezervă îl menționează sub numele Niconov I. Sergie. În buna tradiție a vremii, de românizare a numelor, și-a luat numele de Serghei Nicolau în 1945, iar ulterior pe cel de Sergiu Nicolau.

²⁹ Prin Î.D.R. nr. 3746 din 24 iulie 1923, Iosif I. Nikonov a fost primit în cadrele de rezervă ale armatei române la 1 aprilie 1923, cu gradul de locotenent de rezervă și vechimea în grad de la 8 august 1917, în Regimentul 26 Infanterie.

-
- ³⁰ Pe larg, în Florian Banu, *Un infanterist printre spioni-Serghei Nikonov, primul șef al spionajului românesc după 1947*, în *Magazin istoric*, nr. 1 din 2015, pp. 39-44.
- ³¹ Monitorul Oastei nr. 6 din 20 mai 1934.
- ³² Monitorul Oficial nr. 81 din 4 aprilie 1940.
- ³³ Comandamentul General al Formațiunilor de Luptă Patriotice a fost desființat la 16 noiembrie 1944.
- ³⁴ Monitorul Oficial nr. 54 din 7 martie 1945.
- ³⁵ Monitorul Oficial nr. 97 din 27 aprilie 1945.
- ³⁶ Ibidem.
- ³⁷ Monitorul Oficial nr. 231 din 10 octombrie 1945.
- ³⁸ Ibidem.
- ³⁹ Monitorul Oficial nr. 219 din 26 septembrie 1945.
- ⁴⁰ Monitorul Oficial nr. 129 din 6 iunie 1946.
- ⁴¹ Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 1400 din 30 decembrie 1950.
- ⁴² Vezi pe larg, în Florian Banu, *De la SSI la SIE. O istorie a spionajului românesc în timpul regimului comunist (1948-1989)*, Editura Corint, București, 2016
- ⁴³ Aici se va afla într-o "companie" selectă, alături de generalii Leontin Sălăjan, Nicolae Ceaușescu, Mircea Haupt, Ioan Rab, Alexandru Paraschiv, coloneii Ion Ioniță, Gheorghe Zaharia, Virgil Trofin, Ștefan Kostyal, etc.
- ⁴⁴ Hotărârea Secretariatului C.C. al P.M.R. nr. 156a din 8 septembrie 1953.
- ⁴⁵ În unele lucrări apare ca dată a avansării, 1 mai 1960.
- ⁴⁶ Vezi, pe larg, Colectiv, *Direcția de Informații Militare, între ficțiune și adevăr*, București, 1994.
- ⁴⁷ Monitorul Oficial nr. 16 din 18 ianuarie 1946.
- ⁴⁸ Monitorul Oficial nr. 114 din 21 mai 1947.
- ⁴⁹ Monitorul Oficial al R.P.R. nr. 23 din 29 ianuarie 1948
- ⁵⁰ Monitorul Oficial nr. 25 din 31 ianuarie 1948.
- ⁵¹ Monitorul Oficial al R.P.R. nr. 172 din 28 iulie 1948.
- ⁵² Apud Gl. bg. (rz) Vasile D. Mihalache, op.cit., p. 36
- ⁵³ Ibidem, op. cit., f. 58
- ⁵⁴ A.M.R., Fond Microfilme, Rola F.II.5.630, cadrul 127. Era membru de partid din anul 1946, pe parcursul studiilor la Moscova deținea Carnetul de membru de partid nr. 701654.
- ⁵⁵ În lucrarea Gl. bg. (rz) Vasile D. Mihalache, *Jandarmeria la răspântii sociale 1944-1990*, vol. II, Editura Sylvi, București, 2009, f. 41, și Gl. bg. (rz) Sever Neagoe, *Personalități din evoluția grănicerilor în secolul XX*, f.e., București, 2001, p. 178, apare, ca fiind absolvent al Academiei Militare "M.V. Frunze" din Moscova.
- ⁵⁶ Vezi Decretul Prezidiului M.A.N. nr. 429 din 8 octombrie 1954 privind trecerea în rezervă a generalului-maior Florian Dănălache și eliberarea din funcția de comandant al Direcției Trupelor de Grăniceri (A.C.N.S.A.S., Fond M.I./D.M.R.U., Dosar nr. 7349, vol. II, f. 257). În lucrarea Gl. bg. (rz) Sever Neagoe, Gl. bg. (rz) Ilie Tender și Gl. bg. (rz) dr. Gheorghe Văduva, *Istoria Grănicerilor și a începutului Poliției de frontieră*, Editura Scaiul, București, 2004, p. 370, apare ca fiind numit la 8 august 1954, iar în lucrarea Gl. bg. (rz) Sever Neagoe, *Personalități din evoluția grănicerilor în secolul XX*, f.e., București, 2001, p. 178, apare 30 august 1954, ambele date fiind eronate.
- ⁵⁷ A.C.N.S.A.S., Fond M.I./D.M.R.U., Dosar nr. 7349, vol. II, f. 251

⁵⁸ A fost întrecut din acest punct de vedere de către contraamiralul Tudor Simion (n. 22 ian. 1928) și care a primit gradul de contraamiral la 23 aug. 1955, la doar 27 de ani.

⁵⁹ Ibidem, f. 255.

⁶⁰ A.C.N.S.A.S., Fond M.I./Direcția Juridică, Dosar nr. 3613, vol. 3, f. 124.

⁶¹ Ibidem, vol. 4, f. 104.

⁶² Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 68 din 20 februarie 1960.

⁶³ Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 386 din 6 aprilie 1960 privind eliberarea tovarășului general-maior Șerb Ion din funcția de adjunct al ministrului Afacerilor Interne și numirea sa în funcția de comandant al Trupelor de Grăniceri.

⁶⁴ Schimbarea de la comanda Trupelor de Grăniceri a avut loc în baza Protocolului nr. 12 al ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. din 3 noiembrie 1961, vezi A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, Dosar nr. 46/1961, ff. 1-3. Apud Gavril Preda și Petre Opriș, *România în Organizația Tratatului de la Varșovia, 1954-1968*, vol. I, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2008, ff. 399-400.

⁶⁵ A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Secția Cancelarie, Dosar nr. 97/1969, ff. 5-6.

⁶⁶ Direcția a XIII-a Cercetări Penale din cadrul Consiliul Securității Statului.

⁶⁷ Fișa matricolă penală nr. 46 din 1942 (vezi <http://www.iicr.ro/resurse/fisele-matricole-penale/fise-matricole-penale-detinuti-politici/>).

⁶⁸ Monitorul Oficial nr. 195 din 24 august 1946.

⁶⁹ Decretul Consiliului de Stat nr. 500 din 9 decembrie 1964.

⁷⁰ Decretul Consiliului de Stat nr. 665 din 30 decembrie 1964.

⁷¹ A devenit membru al P.C.R. în noiembrie 1946.

⁷² Monitorul Oficial nr. 277 bis din 29 noiembrie 1947.

⁷³ Monitorul Oficial nr. 23 din 29 ianuarie 1948.

⁷⁴ A.N.I.C., Fond CC al PCR, Secția Administrativ-Politică, Dosar nr. 15 din 1951, f. 18.

⁷⁵ Ibidem, ff. 18-20.

⁷⁶ În lucrarea Gl.-lt. Mircea Agapie, mr. Dănuț-Mircea Chiriac, mr. Ion Emil, mr. Constantin Hlihor, *De la Școala Superioară de Război la Academia de Înalte Studii Militare. Comandanți-Profesori-Absolvenți 1889-1995*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1995), numele acestuia nu figurează în listele cu absolvenți ai Facultății de Aviație. De asemenea nu se referă nici la absolvirea Cursului academic superior (de perfecționare comandanți de Mari Unități) de pe lângă „Academia Militară Generală din București, desfășurat în perioada 5 ianuarie-5 iulie 1953.

⁷⁷ Gheorghe Crișan, *Piramida puterii*, Editura Pro Historia, București, 2001, p. 119.

⁷⁸ Fond CC al PCR, Secția Administrativ-Politică, Dosar nr. 2 din 1954, ff. 16-17.

⁷⁹ <http://www.iicr.ro/resurse/fisele-matricole-penale/fise-matricole-penale-detinuti-politici/>